

How Can We Bless God?

The Meaning(s) of “Barukh Attah HaShem”

Rabbi Elie Kaunfer – kaunfer@hadar.org

Executive Seminar 2019

Section 1: How Can I Bless God? Impossible!

1. Responsa of the Rashba 5:51	1. שו"ת הרשב"א חלק ה סימן נא
[Addressing the questioner]: You asked what is the understanding of blessings? For a blessing is an addition of goodness. But what can a slave add to his master? [Answer]: “Blessed”—it is possible that we could interpret this as an adjective. That is to say: filled with blessing.	החכם השלם שאלת מהו ענין הברכות? שהברכה תוספת טובה - <u>ומה יוסיף עבד לאדוניו?!</u> ברוך - אפשר שהיינו יכולין לפרשו <u>שהוא תואר</u> , לומר כלול מכל הברכות
2. Sefer Ha-Hinukh Mitzvah 428	2. ספר החינוך מצוה 428
For when we say in blessings “Blessed are you, God” or “May God be blessed”—the meaning is not what it seems: to add blessing to the One who doesn’t need any addition, heaven forbid!	כי באמרנו בברכת ברוך אתה השם או יתברך אין המשמעות לפי הדומה להוסיף ברכה למי שאיננו צריך לשום תוספת חלילה!
3. Talmud Bavli Bava Metzia 114a	3. תלמוד בבלי בבא מציעא קיד.
The Gemara asks an additional question: And once it is established that arrangements are not made for a debtor, they should return the collateral in the case of consecration based on an a fortiori inference from the <i>halakhot</i> of a debtor: And if in the case of a debtor, where they do not	ויחזירו בהקדש קל וחומר מבעל חוב: ומה בעל חוב שאין מסדרין - מחזירין, הקדש שמסדרין אינו דין שמחזירין? - אמר קרא ושכב בשלמתו וברכך - <u>יצא הקדש שאין צריך ברכה....</u>

make arrangements for him, the creditor nevertheless returns his collateral, with regard to consecration, where they do make arrangements for the payment of his debt, is it not logical that they should return his collateral to him? The Gemara answers: The verse states with regard to a regular loan: “You shall restore to him the collateral...and he will sleep in his garment and he will bless you” (Deuteronomy 24:13), excluding consecration, where there is no need for a blessing, and therefore it is not included in the <i>halakhah</i> of returning the collateral. The Gemara is puzzled by this claim: And is consecrated property not in need of a blessing? But isn’t it written: “And you shall eat and be satisfied, and bless the Lord your God” (Deuteronomy 8:10), indicating that consecrated property also requires a blessing? Rather, the reason is that the verse states with regard to the restoration of collateral: “And it shall be righteousness [<i>tzedakah</i>] for you” (Deuteronomy 24:13), which is referring to caring for one who requires charity [<i>tzedakah</i>], excluding consecrated property, which does not require charity.	
4. Sefer Ha-Ikarim 2:26	4. ספר העיקרים מאמר ב:כו
This is because “blessing” there is said about increase and addition of good and abundance. And when one says about the receiver “he should be blessed”—it is a passive verb. For since we find “he blessed, surely blessed, you” (Josh 24:10), which is built on the lesser case, we can build from that the whole case, which is that “blessed”	וזה כי ברכה שם נאמר על רבוי ותוספת טוב ושפע. וכשיאמר על המקבל יהיה ברוך פעול, כי אחר שמצאנו ויברך ברוך אתכם (יהושע כ"ד י'), שהוא מקור מן הקל, נבנה ממנו כל הבנין ויהיה ברוך פעול, כלומר מושפע מרבוי הטובה. וכשיאמר על הנותן יהיה ברוך שם התואר, כמו רחום וחנון שהם שמות תארים נקרא בהם השם יתברך להיות הפעל המגיע ממנו ברכה שהיא

is a passive verb, that is: made abundant from the increase of goodness. But when you say it about the One who gives the blessing, it is an adjective. Like “merciful” or “gracious,” which are adjectives by which God, may He be blessed, is called, to be the actor through which comes from Him blessing, which is an addition of abundance and increase of good. For just as the language of curse is lack of goodness, which all the commentators agree, so too blessing is the increase of goodness. And according to this, “blessed” is an adjective [describing] the one who makes abundant good increase.	תוספת שפע ורבוי הטובה, כי כמו שלשון מארה הוא חסרון הטובה כפי הסכמת כל המפרשים, כן ברכה תוספת טובה, ולזה יהיה <u>ברוך תואר</u> למשפיע רבוי הטובה
5. Ibn Ezra to Ex 18:10	5. אבן עזרא לשמות יח:
Behold the word “blessed” is an adjective.	והנה <u>מלת ברוך תואר</u>
6. Rashi to Bavli Berakhot 11b	6. רש"י ברכות יא:
We read: “Blessed are You, YHVH, who teaches Torah to His people Israel.” We do not read: “teach me Your laws” (Ps. 119:12), for this is not a blessing and thanks about the past, but rather the language of request. And David, when he said it, he did not say it for the purpose of a blessing, but rather for the purpose of a request. This is what he said: YHVH, that You are blessed, teach me Your laws.	ברוך אתה ה' המלמד תורה לעמו ישראל - גרסינן, ולא גרסינן למדני חקיק, שאין זו ברכה והודאה על שעבר אלא לשון בקשה, ודוד כי אמרה (בתהלים קי"ט) לא לשם ברכה אמרה אלא בלשון בקשה, והכי קאמר: <u>ה' שאתה ברוך</u> - <u>למדני חקיק</u>.

Section 2: How Can I bless God? Possible!

1. Talmud Bavli Bava Metzia 114a The Gemara is puzzled by this claim: And is consecrated property not in need of a blessing? But isn't it written: "And you shall eat and be satisfied, and bless the Lord your God" (Deuteronomy 8:10), indicating that consecrated property also requires a blessing? Rather, the reason is that the verse states with regard to the restoration of collateral: "And it shall be righteousness [tzedakah] for you" (Deuteronomy 24:13), which is referring to caring for one who requires charity [tzedakah], excluding consecrated property, which does not require charity.	1. תלמוד בבלי בבא מציעא קיד. ...אמר קרא ושכב בשלמתו וברכך - יצא הקדש שאין צריך ברכה.... ולא? והכתיב ואכלת ושבעת וברכת וגו'! - אלא אמר קרא ולך תהיה צדקה - מי שצריך צדקה, יצא הקדש שאין צריך צדקה.
2. Rabbeinu Bahya, Shulhan shel Arba, pp. 488-489 However, one should arise and open the eyes of one's heart to the pathway of Kabbalistic wisdom. For the blessings are not only for the purpose of the common person. They also have a purpose for God, as the verse states: You shall eat, and be satisfied, and bless YHVH, your God (Deut 8:10)...therefore you must know that the blessings are not the need of the common person at all, only...This is one of the secrets of the Torah and the issue of <i>kavanah</i> in prayer is drawn after this. But it is not fitting to explain and expand on this more in writing.	2. רבינו בחיי שלחן של ארבע ע' תפח-תפט אמנם יש לך להתעורר ולפקוח עיני הלב על דרך החכמה המקובלת כי הברכות אינם צורך הדיוט בלבד ויש בהם צורך גבוה כמו שאמר הכתוב ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך...ועל כן צריך שתשכיל כי הברכות אינן צורך הדיוט כלל [בלבד]...והנה זה מסתרי התורה וענין הכוונה בתפלה נמשך אחריו ואין ראוי לבאר ולהרחיב לו יותר במכתב
3. Talmud Bavli Berakhot 7a It is taught in a <i>baraita</i> (early rabbinic source): R. Yishmael son of Elisha said: One time I entered to the Utmost Inner Space to offer the incense offering (on Yom Kippur). I saw Akatriel Yah Adonai of Hosts sitting on a Lofty throne. He said to me: "Yishmael my son: bless me (ברכני)!" I said to Him: "May it be Your will that Your mercy will conquer Your anger, and may Your mercies shall override Your (negative) attributes,	3. תלמוד בבלי ברכות ז. תניא, אמר רבי ישמעאל בן אלישע: פעם אחת נכנסתי להקטיר קטורת לפני ולפנים, וראיתי אכתריאל יה' צבאות שהוא יושב על כסא רם ונשא ואמר לי: ישמעאל בני, ברכני! - אמרתי לו: יהי רצון מלפניך שיכבשו רחמך את כעסך ויגולו רחמך על מדותיך ותתנהג עם בניך במדת הרחמים

and may You behave with Your children through the attribute of mercy, and go above the letter of the law with them.” He nodded His head to me. We learn from this: Do not let the blessing (ברכת) of a regular person be light in your eyes.	ותכנס להם לפנים משורת הדין, ונענע לי בראשו. וקמשמע לן שלא תהא ברכת הדיוט קלה בעיניך.
4. Ruth Calderon, <i>A Bride for One Night</i>, p. 143	4. רות קלדרון, השוק, הבית, הלב: אגדות תלמודיות, 2001, ע' 143:
“This story changes the direction in which blessing flows. Man no longer requests blessing from a silent God who hides His face from humanity; rather, God requests blessing from one of His creatures in a face-to-face encounter. This conversation allows for an intimate encounter between the divine and the human....When God asks for a blessing from man and man responds, the dialogue is one of two souls. God turns to the high priest using the term <i>My son</i> , and in so doing, he transfers the conversation between them to the personal level.”	"הסיפור משנה את כיוון שפיעת הברכה...לא עוד אדם מבקש ברכה מאל שותק, מסתיר פנים, אלא אל מבקש ברכה מברואו... <u>השיחה</u> <u>מאפשרת מפגש אינטימי בין</u> <u>האישיות האלוהית והאישיות</u> <u>האנושית</u> "

Section 3: What is the meaning of the root-word “ברכ”?

1. Responsa of the Rashba 5:51	1. שו"ת הרשב"א חלק ה סימן נא
It is from the language of pools (<i>bereikhot</i>) of water	<u>והוא מלשון ברכות מים</u>
2. Genesis Rabbah 39 (ed. Theodor-Albeck, p. 376)	2. בראשית רבה (וילנא) פרשת לך לך פרשה לט
“You shall be a blessing—ברכה” (Gen 12:2)—Read it as: pool—בריכה. Just as a pool purifies the impure, so you will draw close the distant and purify them for their Father in heaven.	והיה ברכה, קרי ביה בריכה – מה בריכה זו מטהרת את הטמאים אף את מקרב רחוקים ומטהרם לאביהם שבשמים
3. Pesikta DeRav Kahanna Additions, p. 441 ed. Mandelbaum	3. פסיקתא דרב כהנא (מנדלבויים) נספחים א - וזאת הברכה
“This is the blessing—ברכה—(that Moshe blessed)...” (Deut 33:1). Don’t read: the blessing (הברכה) but rather: the pool,	וזאת הברכה, אל תקרי הברכה אלא הבריכה, מה הבריכה מטהרת טמאים אף משה מקרב רחוקים,

(הבריכה). Just as a pool purifies the impure, so to Moshe drew close the distant—there (at the beginning of his life) with Bitya (daughter of Pharaoh), and here (at the end of his life) with Reuven, (as the Torah continues): “May Reuven live and not die” (Deut 33:6).	להלן בתיה וכאן ראובן, יחי ראובן ואל ימות (שם /דברים/ לג:ו).
4a. Song of Songs 7:5	4a. שיר השירים ז
“...your eyes are like pools...”	⁵ צֶאֱרָךְ כְּמִגְדַּל הַשֵּׁן עֵינֶיךָ בְּרִכּוֹת בְּחֶשֶׁב־וֶן ...
4b. Midrash Tannaim 11:13 (ed. Hoffmann, p. 34)	4b. מדרש תנאים לדברים יא
“pools” (Song 7:5) – Just as with a pool, a person doesn’t know what is in it, so too a person can’t fully understand the words of the Sages.	"ברכות" - מה הבריכה אין אדם יודע מה בתוכה כך אין אדם עומד על דברי חכמים
5. Sefer HaBahir 4	5. ספר הבהיר ד
The term “ברוך” is perhaps the same term as “ברך”—knee—as it is written (Is 45:23): “For to Me will bend every knee”—the place to which all knees bend.	לישנא דברוך הוא דילמא לישנא דברך הוא דכתיב כי לי תכרע כל ברך – מקום שכל ברך כורע
6. Genesis 33:3	6. בראשית לג
He [Jacob] passed before them and prostrated to the ground 7 times, until he approached his brother.	³ וְהוּא עָבַר לִפְנֵיהֶם וַיִּשְׁתַּחוּ אֲרָצָה שִׁבְעַ פְּעָמִים עַד־גִּשְׁתּוֹ עַד־אָחִיו:
7. Mishnah Orlah 1:5	7. משנה ערלה א:ה
If a tree were uprooted but there remained one sunken shoot/graft, and it lives by it, the old tree becomes again like a sunken shoot [ie regarding <i>orlah</i>, its age is reckoned by the young shoot]	אילן שנעקר ובו בריכה והוא חיה ממנה חזרה הזקנה להיות כבריכה
8a. Yerushalmi Orlah 1:3; 61a (with Artscroll translation)	8a. תלמוד ירושלמי (ונציה) ערלה פרק א דף סא טור א /ה"ג
A tree that was uprooted, but there was a layered branch/sunken shoot/graft (בריכה). It had a blessing (ברכה). But R. Huna in the name of R. Yohanan says: a layered branch (sunk into the ground). But R. Mana said: “There are some people who are named Bereikhah (בריכה), as in the verse (Gen 24:31) “Come, Blessed of God.”	אילן שנעקר ובו בריכה ובו ברכה רבי חונא בשם רבי יוחנן ובו בריכה אמר ר' מנא אית בני נש שמון בריכה כמאן דאמר בוא ברוך ה'

[our <i>mishnah</i> refers to a layered branch as a <i>bereikha</i> on account of the blessing it embodies]	
8b. Penei Moshe <i>ad. loc.</i>	8b. פני משה ערלה א
R. Mana is explaining that there are people who understand and explain the word <i>bereikha</i> , for <i>berakhah</i> (blessing) comes from it. As is said: Come, blessed of God.	אית בני נש שמון בריכה כמאן דאמר וכו'. כלומר ר' מנא מפרש כדאמר מעיקרא שיש בני אדם שמבינים ופותרין כך דב ברכה שבא ברכה ממנו וכהאי דאמר בוא ברוך ה':

Section 4: What is the context from Tanakh?

1. I Chron 29:10-16	1. דברי הימים א פרק כט
¹⁰ David praised the Lord in the presence of the whole assembly, saying, "Blessed are You, YHVH, the God of our father Israel, from everlasting to everlasting. ¹¹ Yours, Lord, is the greatness and the power and the glory and the majesty and the splendor, for everything in heaven and earth is yours. Yours, Lord, is the kingdom; you are exalted as head over all. ¹² Wealth and honor come from you; you are the ruler of all things. In your hands are strength and power to exalt and give strength to all. ¹³ Now, our God, we give you thanks, and praise your glorious name. ¹⁴ "But who am I, and who are my people, that we should be able to give as generously as this? Everything comes from You, and we have given you only what comes from Your hand. ¹⁵ We are foreigners and strangers in Your sight, as were all our ancestors. Our days on earth are like a shadow, without hope.	¹² ויברך דויד את יקוק לעיני כל הקהל ויאמר דויד ברוך אתה יקוק אלהי ישראל אבינו מעולם ועד עולם: ¹³ לך יקוק הגדלה והגבורה והתפארת והניצח וההוד כי כל בשמים ובארץ לך יקוק הממלכה והמתנשא לכל לראש: ¹⁴ והעשר והכבוד מלפניך ואתה מושל בכל ובידך כח וגבורה ובידך לגדל ולחזק לכל: ¹⁵ ועתה אלהינו מודים אנחנו לך ומהללים לשם תפארתך: ¹⁶ וכי מי אני ומי עמי כי נעצר כח להתנדב כזאת כי ממך הכל ומידך נתנו לך: ¹⁰ כי גרים אנחנו לפניך ותושבים ככל אבותינו כצלו ימינו על הארץ ואין מקוה: ¹¹ יקוק אלהינו כל ההמון הזה אשר הכנינו לבנות לך בית לשם קדשך מידך היא הוא ולך הכל:

¹⁶ Lord our God, all this abundance that we have provided for building You a temple for your Holy Name comes from Your hand, and all of it belongs to You.	
2. Psalm 119:12	2. תהלים קיט
"Blessed are You, YHVH; teach me Your laws."	¹⁴ בָּרוּךְ אַתָּה יְקוֹנֵק לְמִדְנִי חֻקֶּיךָ:
3. Talmud Bavli Berakhot 11b (ms. Munich)	3. תלמוד בבלי ברכות יא:
What is the blessing (before learning Torah?)...R. Yohanan said: "Make sweet for us the words of Your Torah in our mouths.... Blessed are You, YHVH; teach me your laws.	מאי מברך? אמר רב יהודה אמר שמואל: אשר קדשנו במצותיו וצונו לעסוק בדברי תורה. ורבי יוחנן [אמר]: הערב נא ה' אלהינו את דברי תורתך בפינו ובפיפיות עמך בית ישראל ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל כלנו יודעי שמך ועוסקי תורתך, ברוך אתה ה' המלמד תורה לעמו ישראל למדני חוקיך

Section 5: The Daringness of Saying "You"

1. Yerushalmi Berakhot 9:3; 12d	1. תלמוד ירושלמי (ונציה) ברכות פרק ט דף יב טור ד / מ"ג
Rav said: One needs to say "you" [in the blessing formula]. Shmuel said: One does not need to say "you."	רב אמר צריך לומר "אתה" ושמואל אמר אינו צריך לומר "אתה"
2. Arugat Ha-Bosem vol. 1, p. 127.	2. ערוגות הבושם א, קכז
Therefore it was established (to say) in blessings: ברוך אתה, as if one is speaking mouth to mouth with the listener.	על כן הוק[ב]ע בברכות 'ברוך אתה', כאילו מדבר פה לפה לשומע
3. Joseph Heinemann, <i>Prayer in the Talmud: Forms and Patterns</i> (trans. Richard Sarason), p. 89	3. יוסף היינמן, התפילה בתקופת תנאים ואמוראים, ע' 59:
"Certainly we should not regard as accidental the preference shown for the formula <i>Baruk attah adonay</i> , which is only found twice in the bible, over all of the other introductory formulae which appear in it more frequently. Unquestionably, we find expressed in this preference a manifestation to 'personalize' prayer...to invest it with the quality of a	"בוודאי אין לראות מקרה גרידא בהעדפת נוסחת "ברוך אתה ה'", ...ללא ספק מתבטאת בבחירה זו הנטייה הברורה להעניק לתפילה – ואף לתפילת הקבע – <u>אופי של פנייה ישירה אל ה' בדרך של דו-שיח ממש</u> , שבו מתגלה

direct address to God through an actual dialogue in which the personal, intimate relationship of the worshipper to God finds its expression.”	היחס האינטימי-האישי של המתפלל אל אלוהיו.”
4. Max Kadushin, <i>The Rabbinic Mind</i>, p. 266.	
“[<i>Berakhot</i>] illustrate that the relationship to God is felt as to someone who is near, who listens, whom you can face directly. It is a warm, personal relationship, so intimate and direct as to allow one to use such words as ‘thou,’ ‘thee,’ ‘thy.’”	

Section 6: The Importance of Saying YHVH

1. Tosefta Berakhot 6:20 (ed. Lieberman, p. 39)	1. תוספתא ברכות (ליברמן) ו:כ
One who opens (a blessing) with <i>yod-heih</i> [<i>vav heih</i>], and closes with <i>yod-heih</i> [—this is a wise person. ... with <i>yod-heih</i> , and closes with <i>aleph-lamed</i> —this is an ignoramus. ... with <i>aleph-lamed</i> , and closes with <i>yod-heih</i> —this is an average way. ... with <i>aleph-lamed</i> , and closes with <i>aleph-lamed</i> —this is another way (=heresy)	הפותח ביו"ד ה"י וחותם ביו"ד ה"י [הרי זה חכם ביו"ד ה"י וחותם באל"ף למ"ד הרי זה בור באל"ף למ"ד וחותם ביו"ד ה"י] הרי זה דרך בינוני באל"ף למ"ד וחותם באל"ף למ"ד הרי זה דרך אחרת
2. Babylonian Talmud Berakhot 40b	2. תלמוד בבלי ברכות מ:
Rav said, “Any <i>berakhah</i> without mentioning of the Name is not a <i>berakhah</i> .”	אמר רב: כל ברכה שאין בה הזכרת השם - אינה ברכה.
3. Sifre BeMidbar 143, ed. Kahane, vol. 1, p. טו	3. ספרי במדבר פרשת פינחס פיסקא קמג
Shimon ben Azzai said: Come and see: Concerning all the sacrifices in the Torah, it was not said about them neither <i>Elohim</i> or <i>Elohekha</i> , nor <i>Shaddai</i> , nor <i>Zevaot</i> . Rather YH[VH], the special name...	שמעון בן עזאי אומר בוא וראה בכל הקרבנות שבתורה לא נאמר בהם לא אלהים ולא אלהיך ולא שדי ולא צבאות אלא יו"ד ה"י שם המיוחד שלא ליתן פתחון פה למינים לרדות
4a. Exodus 3:11-12	4a. שמות ג
Moshe said to God: Who am I that I should go to Pharaoh and that I shall take the children of Israel out from Egypt? [God] said: I will be (<i>ehyeh</i>) with you ...	¹¹ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־הָאֱלֹהִים מִי אֲנִי כִּי אֵלֶךְ אֶל־פַּרְעֹה וְכִי אוֹצִיא אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם: ¹² וַיֹּאמֶר כִּי־אֶהְיֶה עִמָּךְ...

4b. Exodus 4:12, 15	4b. שמות ד
¹²[God said to Moshe]: Now go, and I will be (<i>ehyeh</i>) with your mouth and instruct you what to say... ¹⁵You [Moshe] shall speak to him [Aharon] and place the words in his mouth, and I will be (<i>ehyeh</i>) with your mouth and with his mouth.	¹²וְעָתָה לֵךְ וְאֶנֶכִּי אֶהְיֶה עִם־פִּיךָ וְהוֹרִיתִיךָ אֲשֶׁר תִּדְבֹּר: ... ¹⁵וְדִבַּרְתָּ אֵלָיו וְשַׁמַּתָּ אֶת־הַדְּבָרִים בְּפִיו וְאֶנֶכִּי אֶהְיֶה עִם־פִּיךָ וְעִם־פִּיהוּ
Talmud Bavli Berakhot 9b	תלמוד בבלי ברכות ט:
“<i>Ehyeh asher Ehyeh</i>” (Ex. 3:14): The Holy Blessed One said to Moshe: Go tell Israel: I was with you in this enslavement, and I will be with you in the (later) enslavement by (other) kingdoms.	אהיה אשר אהיה. אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: לך אמור להם לישראל: אני הייתי עמכם בשעבוד זה ואני אהיה עמכם בשעבוד מלכיות.
Talmud Bavli Sanhedrin 22a	תלמוד בבלי סנהדרין כב.
Rav <u>Hannah</u> bar Bizna said in the name of R. Shimon <u>Hasida</u>: The one who prays the <i>amidah</i> must see himself as if the <i>Shekhinah</i> is opposite him, as it says (Ps. 16:2): “I have placed YHVH opposite me, always.”	דאמר רב חנה בר ביזנא אמר רבי שמעון חסידא: המתפלל צריך שיראה עצמו כאילו שכינה כנגדו, שנאמר: "שוייתי ה' לנגדי תמיד."

